

Vuonna 1919 tammikuun 17 päivänä kello 3 j.p.p. kokoontuivat Suomen Eduskunnan Pankkivaltuusmiehet puheenjohtaja vapaaherra Palmén, herrat Schybergson, Ståhlberg ja Relander sekä varamiehet herrat Nevanlinna ja Lavonius.

1 §.

Merkittyä että Johtokunnan puheenjohtaja herra Stenroth sekä jäsenet Järnefelt ja Broberg olivat saapuneet kokoukseen yhteistä neuvottelua varten, esiteltiin Johtokunnan kirjelmä kuluvaan kuun 13 p:ltä N° 1, koskeva erästä Pankin saatavaa, joka perustuu Jyväskylän raastuvanoikeuden

kille ehdolla, että Pankilla on lupa myydä niitä muille pankeille, laitoksille tai yksityisille ainoastaan sovittuaan siitä Hallituksen kanssa.

Otto Stenroth.

Jalo Järnefelt. K. Basilier. A. Broberg.

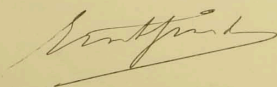
Walter Sahlstein."

Asiasta keskusteltaessa herra Nevanlinna piti siksi suuren kuin 6 % korkomäärän hyväksymistä arveluttavana, koska siitä voisi olla haittaa valtion vastaisille lainahankkeille; 5 $\frac{1}{2}$ %:n tyyppisen lainan avulla päästäisiin jotakuinkin samoihin tuloksiin kuin ne, jotka odotettiin 6-prosenttisen lainan tuottavan Pankin yksityistaloudelle; markan arvon nostamiseen puheenaoleva toimenpide ei missään tapauksessa sanottavasti vaikuttaisi.

Herra Schybergson puolusti koron määräämistä 6 %, koska obligatsioonit ainoastaan siinä tapauksessa tulisivat kysytyiksi.

Pankkivaltuusmiehet päättivät hyväksyä Johtokunnan kerrotun ehdotuksen ja oli sen mukainen esitys tehtävä kirjeessä Valtioneuvostolle.

Vakuudeksi:

7

16 p:nä maaliskuuta ja 14 p:nä syyskuuta 1891 nahkuri Kaarle Valerian Lindforsin ja värjäri Oskar Teodor Björkmanin konkursseissa julistamiin tuomioihin, joilla Lindfors ja Björkman ovat velvoitetut kahden, Lindforsin asettaman ja Björkmanin tunnustaman vekselin nojalla Pankille suorittamaan yhteensä 2,200 markkaa 6 % korolla luki-
kien 800 markalle 16 p:stä syyskuuta 1890 ja 1,400 markalle 2 p:stä lokakuuta 1890 ynnä pro-
visioni-, protesti- ja oikeudenkäyntikuluja.

Pankkivaltuusmiehet päättivät että puheena oleva saatava on Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti poistettava epävarmojen saatavien joukosta kokonaan arvottomana siihen nähden ettei osuutta velallisten konkursseissa oltu jaettu ja velalliset sittemmin kumpikin ovat varattomina kuolleet. (Kirje № 5).

2 §.

Esiteltiin Johtokunnan kirjelmä kuluvaan kuun 13 p:ltä, koskeva Jyväskylän kaupungin Raastuvan oikeuden 16 p:nä toukokuuta 1908 antaman päätöksen mukaisesti Hankasalmen pitäjään entisen kaup-

L.3.

8

piaan Vilhelm Jalkasen maksettavaa Pankille, yhteensä 4,300 markkaa korkoineen ja oikeudenkäyntikuluneen, mikä saaminen sittemmin 2 p:nä helmikuuta 1909 on tuomittu myöskin velallisen konkurssista ilman että osuutta konkurssista on jaettu. Siihen nähden että Vilhelm Jalkanen on ilmoitettu kuolleen jo useita vuosia sitten, jättämättä jälkeensä mitään ulosmitattavaa omaisuutta, oli Johtokunta esittänyt kyseessä olevan saatavan kokonaan arvottomana epävarmojen saatavien joukosta poistettavaksi.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät kerrotun esityksen. (Kirje N° 5).

3 §.

L.4
Esiteltiin Johtokunnan kirjelmä kuluvaan kuun 16 p:ltä N° 3 tähän kopioituna näin kuuluvana:

„Suomen Eduskunnan Pankkivaltuusmiehille.

Pankin tilinpäätöksen valmistelutyöt ovat antaneet aihetta Johtokunnalle uudelleen tarkastaa Pankin asemaa ja erityisesti kysymystä siitä, josko se Pankin aseman vahvistaminen, joka on tapahtunut Eduskunnan heinäkuun 17 päivänä 1918 tekemän ja Hallituksen sittemmin vahvistaman päätöksen kaut-

ta, jolla määrättyillä ehdoilla Suomen Pankille luovutettiin Suomen valtion obligatsioneja yli 350 miljoonan markan arvosta, on katsottava riittäväksi antamaan Pankille sen jatkuvalle menestykselliselle toiminnalle tarpeellista pohjaa ja vakavuutta. Tämän päätöksen mukaan Hallitus valtuutettiin:

1) antamaan Suomen valtion nimessä ja vastuulla 350,000,000 markan arvosta obligatsioneja, joiden korko on $4\frac{1}{2}\%$ ja vuotuismaksu 6% ja jotka samoin kuin niihin kuuluvat kupongit ovat vapaat nykyisistä ja vast'edes säädettävistä veroista ja maksuista;

2) asettamaan mainitusta obligatsionimäärästä enintään 150,000,000 markan arvosta obligatsioneja myöskin ulkomaan rahalle; sekä

3) luovuttamaan 1 ja 2 kohdassa mainitut obligatsioonit Suomen Pankille ehdolla, että Pankilla on lupa myydä niitä muille pankeille, laitoksille tai yksityisille ainoastaan sovittuaan Hallituksen kanssa, ja että Pankin voittovaroista niin suuri osa, kuin tarvitaan puheena olevien obligatsioonien vuosimaksuihin, ilman Eduskunnan e-

rityistä päätöstä siirretään valtiolle.

Kirjelmässään viime syyskuun 9 päivältä ehdotti Johtokunta sittemmin että nämä Smk. 350,000,000:- olisivat käytettävät siten, että kapinallisten Suomen Pankille tuottama tappio Smk. 116,200,328:14 lähinnä korvattaisiin ja loput Smk. 233,799,671:86 käytettäisiin Pankin venäläisten saatavien yhdenmukaiseen alentamiseen, jolloin alennus tulisi vastaamaan suunnilleen 54 % näiden saatavien kirjatusta arvosta. Tämän Johtokunnan ehdotuksen hyväksyivät Pankkivaltuusmiehet kokouksessaan lokakuun 2 päivänä. Pankin ruplasaatavat tulevat tämän nojalla tilinpäätöksessä aktiivapuolella esiintymään yhteensä Smk:lla 375925202:19.

Suomen Pankin kannalta katsoen olisi epäilemättä sellainen järjestely ollut suotavin, että Pankki olisi valtiolle luovuttanut kaikki ruplasaatavansa saaden niiden maksuksi valtiolta Suomen valtioobligatsioneja. Ainoastaan tällainen menettely olisi yhdellä kertaa täydellisesti selvittänyt ja vakiinnuttanut Suomen Pankin asemaa. Mutta tämä olisittentänyt avustusmäärän melkoista korottamista ja valti-
on menosäännön vuotuista rasittamista noin 40 mil-

joonalla markalla obligatsioonien korkoihin ja kuole-
 letukseen. Tarpeetonta lienee tässä yhteydessä tar-
 kastaa eikä yhteisön kannalta tällainen ratkaisu
 tästä huolimatta olisi ollut paras, koska tämä
 tie tuskin enään olisi käytettävissä, sittenkun
 Eduskunta ja Hallitus ovat tehneet yllä esite-
 tyn päätöksensä. Johtokunta on tämän nojalla kat-
 sonut asiaksensa ainoastaan tarkastaa eikä olisi
 mahdollista, pysyttämällä avustusmäärä päätöksen
 mukaisena, ehtoja muuttamalla tehdä avustamista
 tehokkaammaksi, kuin se tulisi olemaan, jos asia
 jää edellisten päätösten varaan. Tässä suhtees-
 sa pyytää Johtokunta esittää seuraavaa:

Voidaksensa täyttää tehtävänsä ylläpitää
 maan raha-asiat vakavalla ja turvallisella kan-
 nalla tulee Pankin koettaa, mikäli mahdöllis-
 ta, estää kuukausi kuukaudelta yhä vielä ko-
 honnutta suunnatonta setelistöä edelleen kasva-
 masta ja toimia siten että tämä suunta saatai-
 siin muuttumaan vähitellen asteettain alenevaksi.
 Pankkien pidättäväisyys luottoja myöntäessä ei
 kuitenkaan yksin riitä saamaan tarpeellista muu-

tosta aikaan. Toisin on asianlaita, jos Suomen Par-
 kille valmistetaan mahdollisuus muuttaa rahaksi val-
 tion sille luovuttama obligatsioonivarasto. Tämä ei
 kuitenkaan pitkiin aikoihin käyne päinsä, ellei niis-
 tä maksettavaa $4 \frac{1}{2}$ % korkoa tuntuvasti koroteta. Jos
 sitä vastoin niiden korko määrätään riittävän suu-
 reksi, voitane varmuudella olettaa, että ensiksikin
 säästöpankit, joihin maamme maataviljelevä väestö mel-
 koisessa määrin on tottunut sijoittamaan rahojansa,
 tulisivat käyttämään hyväkseen tilaisuutta sijoittaa
 juuri näihin obligatsioneihin melkoisia vapaita pää-
 omia. Todennäköisesti niitä tulisivat ostamaan myös-
 kin ne pääomanomistajat, jotka ovat myyneet kiintei-
 mistöjään tai osakkeitaan, pannen rahansa toistai-
 seksi juoksevalle tai talletustilille. Samoin, aikaa
 voittaen, tätä sijoitusta hakisivat nekin varat, jot-
 ka tulevat olemaan käytettävissä tämänvuotisen vien-
 nin tapahduttua, mikäli niitä ei käytetä velkojen
 maksamiseen. Kun otetaan huomioon, että kuluvan vuo-
 den vienti arvioidaan noin yhdeksi miljardiksi, voi-
 tane otaksua, että siitä koituva, sijoitusta ha-
 keva ylijäämä ei tule olemaan vähäpätöinen.

Näitä näkökohtia silmälläpitäen katsoo Joh-
 tokunta, vakuutettuna siitä että $4\frac{1}{2}\%$ valtion
 obligatsioneista ei nykyään ole mitään hyötyä se-
 telistön vähentämiseksi, olevan aihetta ehdottaa
 puheenalaisille obligatsioneille määrättävän koron
 6%:ksi, jossa tapauksessa olisi syytä että val-
 tio pidättäisi itselleen oikeuden lyhyen ajan, e-
 sim. 5 vuoden kuluttua, konvertata obligatsioonit.
 Määräys siitä että obligatsioonien osaksi tulisi
 olla asetettuina myöskin ulkomaan rahalle, voisi
 sitä vastoin jäädä pois, koska niiden myyminen
 ulkomailla ei kuitenkaan lähiaikoina voine tulla
 kysymykseen.

Samalla kun valtion avustuksen ehtoihin o-
 lisi hankittava muutos nyt viitattuun suuntaan,
 olisi sellainen järjestely saatava aikaan, ettei
 Suomen Pankin voittovaroja tarvittaisi käyttää pu-
 heenolevien obligatsioonien vuotuismaksuihin, vaan
 että valtio näistä vastaisi eli toisin sanoen,
 että obligatsioonit luovutettaisiin Pankille täy-
 dellä omistusoikeudella. Pankin aseman ja edun kan-
 nalta ei liene pidettävä sopivana, että se näyt-

täisi vuosi vuodelta tuottaneen tappiota. Tällä tavoin saataisiin myöskin se ristiriita poistetuksi, joka nyt voi olla olemassa Eduskunnan päätöksen ja Pankin Ohjesäännön 4 §:n välillä.

Lopuksi saa Johtokunta huomauttaa että kysymyksessä olevat muutokset obligatsioonien tekstin suhteen voitaisiin sitä helpommin panna toimeen, kun obligatsioonien valmistamiseen ei vielä ole ryhdytty.

Sen nojalla mitä Johtokunnalla täten on ollut kunnia esittää, saa Johtokunta ehdottaa että Herrat Pankkivaltuusmiehet kääntyisivät Eduskunnan puoleen esityksellä että Eduskunta, muuttaen 17 p:nä heinäkuuta 1918 asiassa tekemänsä päätöksen, valtuuttaisi Hallituksen Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi

1) antamaan Suomen valtion nimessä ja vastuulla 350,000,000 markan arvosta Suomen rahanmääräisiä obligatsioneja, joiden korko on 6 % ja vuotuismaksu $6\frac{1}{2}$ %; jotka kuponkineen ovat vapaat obligatsioneista ja kupongeista suoritettavista veroista ja maksuista; ja jotka valtio viiden vuoden kuluksi on oikeutettu konverttaamaan;

2) luovuttamaan nämä obligatsioonit Suomen Pan-